

e tē fisis tonē, nēse u marrim kompensim, ne forcohem, e ndoshta edhe ata e pranojnē fenē islame dhe ashtu e forcojmē krahun tonē, pra, liroji me kompensim. Pejgamberi thotë: si ta merr mendja ty o bir i Hatabit (Ymeri)? Ai, Ymeri tha: nuk pēlqej me Ebu Bekrin. Ndërsa unë them: Unë ia shkurtoj kokën tē afërmít tim, Aliu le t'iia shkurtojë Ukajlit (djalit tē axhës), Hamza vëllait (Abasit), e le tē kuptohet se ne nuk na dhimben mushrikët, e këta ishin pari e tyre! Pejgamberi anoi kah propozimi i Ebu Bekrit dhe i liroi me kompensim. Sipas Kur'anit, myslimanët do tē duhej ta nënshتروjne me luftë armikun, ta kuptojë armiku se fuqia islame është e fortë, e më vonë do t'u lejohej lirimi i robërve me kompensim.

Abasit, axhës së Pejgamberit iu caktua një shumë e madhe për kompensim, prandaj ai i tha Pejgamberit: a po më bën që t'uua shtrije dorën kurejshitëve sa tē jemë gjallë! Pejgamberi e pyeti: ku është ari që ia dhe nënës së Fadilit kur n'ise përkendësi? Abasi u përgjegj: e, ku e di ti? Pejgamberi tha: Zoti im më lajmëroi! Abasi: pra, vërtetoj se je Pejgamber dhe e tha shehadetin.

Me ndihmën e Allahut përfundoi përkthimi dhe komentimi për kaptinën "El Enfal" - Falënderoj Zotin!

SURETU ET TEVBE

KAPTINA 9

E zbritur në Medine, pas sures Maide, ajate: 129

Kjo është njëra prej kaptinave të fundit që u shpallën në Medine, pjesa e parë i shpallet Pejgamberit pasi që kthehet ai prej Tëbukut. Ishte viti i nëntë i hixhretit, kur Ebu Bekrin e kishte dërguar udhëheqës të haxhinjve. Nuk shkoi vetë Pejgamberi, ngase edhe idhujtarët ishin në vizitë të Qabes, pra nuk deshi të përziehej me ta. Pas Ebu Bekrit, ai dërgoi Aliun për të lexuar pjesën e parë të ajeteve të kaptinës dhe për të kumtuar dispozitat e Allahut, sipas së cilave shkëputen lidhjet e myslimanëve në mënyrë të qartë të hapët me idhujtarë, të cilëve u jepet afat prej katër muajsh që të rishqyrtojnë gjendjen e tyre.

Pastaj, gati në nja njëzet ajete flitet për ithitarët e librit dhe qëndrimin e tyre jo të drejtë ndaj myslimanëve.

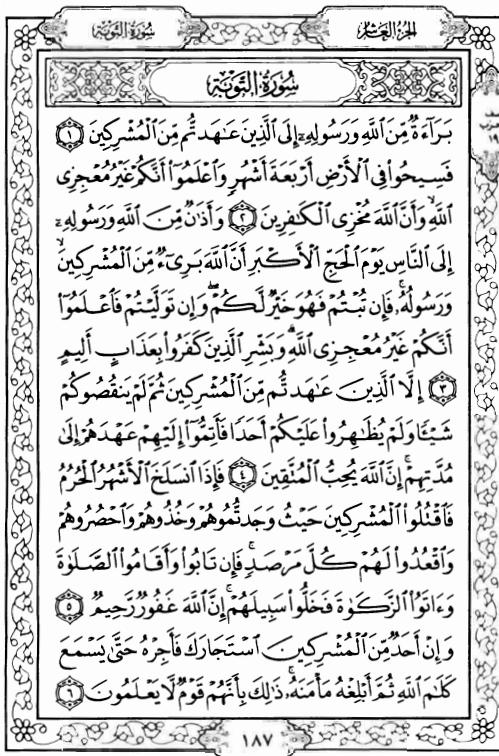
Në këtë kaptinë bëhet fjalë për sprovimin e madh të myslimanëve me rastin e përgatitjes për luftë në Tëbuk.

Duke shqyrtuar çështjen e përgatitjes së luftës në Tëbuk, bëhet edhe demaskimi i të gjitha metodave, mënyrave dhe ngjyrave të veprimit të munafikëve - hipokritëve, zbulohen të gjitha intrigat e tyre, të cilat edhe xhaminë deshën ta bëjnë çerdhe për përcarjen e myslimanëve dhe për përgatitje të luftës kundër tyre; andaj, prej ajetit 42 deri në atë 110 rraket çështja e hipokritëve, ashtu që gati e tërë kaptina ka një atmosferë kundër hipokritëve dhe hipokrizisë.

Quhet: "Suretu et Tevbeti" - kaptina e pendimit, ngase pranohet pendimi i atyre që nuk shkuant në luftë, por nuk patën qëllim tē keq. Disa as-habë e quajtën "El Fadihatu" - turpësia, ngase zbulohen të gjitha turpësitë hipokrite. Një sahab e quan "Sureful adhabi" - kaptina e ndëshkimit ngase ndëshkohën tē gjithë kundërshtarët. Ai sahabij ishte Huzejfeja, ishte më njohës i disa sekreteve që ia pat besuar Pejgamberi.

Në krye tē kësaj kaptine nuk është shënuar „Bismil-lahi". Sigurisht Pejgamberi ka urdhëruar që tē mos shkruehet ngase bismilahi duhet garantuar paqë e qetësi në tē gjitha ato punë që fillohen me të, e derisa në këtë kaptinë flitet për ndërprerjen e marrëveshtjeve për paqë me idhujtarët, kuptohet se fjala është rrëth përdorimit të domosdoshëm tē shpatës!

Kur u tubua Kur'ani në një mus-haf, në kohën e halifit Othman, pati mendime tē dyanëshme. Disa njohës tē mirë tē Kur'anit ishin tē mendimit se kjo dhe kaptina para saj ishin një kaptinë, e për ta respektuar mendimin e tyre, nuk u shkrua bismilahi, që jepë, shenjë për kaptinë tē veçantë. Disa tē tjerë, edhe ata njohës tē mirë tē Kur'anit, ishin tē mendimit se kjo është kaptinë e veçantë e për ta respektuar edhe mendimin e tyre, u shënuat e ndarë nga kaptina e parë, anipse edhe pa bismilah. Ka edhe mendime tē tjera, por jo aq tē besueshme. Allahu di më së miri për këtë dhe tē gjitha çështjet!

SURETU ET TEVBE

1. Denoncim nga Allahu dhe i dérguari i Tij ndaj idhujtarëve me té cilët ju patët lidhur kontratë (kumtesë pér shkëputjen e marrëveshjes)

2. Pra, ju (idhujtarë) qarkulloni nепер

tokë (lirish) katër muaj, e dine se fuqinë e Allahut nuk mund ta bëni té paaftë dhe se Allahu mposhtë mohuesit.

3. Dhe (ky éshët) një kumtim nga Allahu dhe i dérguari i Tij, drejtuar té gjithë njerëzve në ditën e haxhit té madh, se Allahu éshët têrhequr prej (marrëveshjes së) idhujtarëve, e njëkohësht edhe i dérguari i Tij. Po nëse pendoheni, do té jetë më mirë pér ju, e nëse ia ktheni shpinë (trugës së drejtë), ta dini se nuk mund t'i shpëtoni (ndjekjes së) Allahut. E ti, përgëzoji ata që mohuan me një dënim té padurueshëm.

4. Pos atyre idhujtarëve me té cilët keni lidhur marrëveshje, e té cilët nuk ju kanë shmagur asgjë dhe nuk e kanë ndihmuar askënd kundër jush, pra, edhe ju përbushni marrëveshjen e tyre deri në afatin e caktuar. S'ka dyshim se Allahu i do té devotshmit.

5. E kur té kalojnë muajtë e shenjtë, luftoni idhujtarët kudo që t'i gjeni, robëroni dhe ngujoni ata, e vinju pritë në çdo shteg. Në qoftë se pendohen, e falin namazin dhe e japin zeqatin, atëherë ua lëshoni rrugën, se vërtet idhujtarëve tê kërkon strehim, ti strohoje në mënyrë që t'i dëgjojë fjalët e Allahut (Kur'anin), e mandej përcille deri në vendin e tij té sigurt. Këtë ngase ata janë popull që nuk e dinë (té vërtetët e fesë islamë).

6. E nëse ndokush prej idhujtarëve té kërkon strehim, ti strohoje në mënyrë që t'i dëgjojë fjalët e Allahut (Kur'anin), e mandej përcille deri në vendin e tij té sigurt. Këtë ngase ata janë popull që nuk e dinë (té vërtetët e fesë islamë).

7. Si mund tē kenë idhujtarët besë (marrëveshje) te Allahu dhe te i dërguari i Tij, përveç atyre me tē cilët keni lidhur marrëveshje pranë xhamisë së shenjtë (Qabes), e derisa ata i përbahen (marrëveshjes) përbahuni edhe ju. Allahu i do ata që ruajnë besën.

8. Si (mund tē kenë besë) ata tē cilët nëse ju mundin, nuk përfillin ndaj jush as farefisni dhe as marrëveshje. Ata ju bëjnë lajka me fjalët e tyre, kurse zemrat e tyre kundërshtojnë ngase shumica e tyre janë besëthyes.

9. Ata i shkëmbyen ajetet e Allahut për një vlerë tē paktë dhe penguan nga rruga e Tij. Ata keq vepruan.

10. Ata nuk respektojnë te asnjë besimtarë as farefisninë as marrëveshjen; si tē tillë ata janë përdhunues.*

11. Po, nëse ata pendohen, e falin namazin dhe e japin zeqatin, ateherë i keni vëllezër në fé. Ne sqarojmë argumentet për ata njerëz që kuptojnë.

12. E nëse ata thyejnë zotimet e tyre pas marrëveshjes, ofendojnë fenë tuaj, ateherë luftoni kërët e mohuesve. Ata vërtet nuk kanë besë, luftoni që tē frenohen (nga krimi e fyera).

كَيْفَ يَكُونُ الْمُشْرِكُونَ عَهْدُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْ رَسُولِهِ إِلَّا أَلْتَهُمْ عَنْهُدِهِمْ عِنْدَ الْسَّمِيدِ الْمَرْأَةِ فَمَا أَسْقَمُو الْكُمَّ فَأَسْقَيْمُوا هُمْ إِذْنَ اللَّهِ يُحِبُّ الْمُسْتَقِنِينَ
 ٧ كَيْفَ إِنْ يَظْهِرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِكْمَ إِلَّا وَلَا ذَمَّةً يَرْضُو نَفْكُمْ يَأْغُرُهُمْ وَقَاتِلُوهُمْ وَأَكْثُرُهُمْ فَنَسْقُونَ
 ٨ أَشَدُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ قَلِيلًا فَلَمْ يُكْسِدُوا عَنْ سَبِيلِهِمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 ٩ لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنِينَ إِلَّا لَدَمَّهُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْنَدُونَ
 ١٠ إِنْ تَابُوا أَفَقُمُوا الصَّلَاةُ وَأَنُوَّلُ الْزَكُوْنَةُ فَلَا يُخُونُكُمْ فِي الَّذِينَ وَنَفْصُلُ الْأَيْمَنَ لَقَوْمٌ يَعْلَمُونَ
 ١١ وَإِنْ تَكُونُوا أَبْيَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعْنَوْا فِي دِينِكُمْ فَقَبَلُوا
 ١٢ أَيْمَةً الْكُثُرَانِهِمْ لَا يَأْتِنَ لَهُمْ لَعْنَاهُمْ يَنْهَوْنَ
 ١٣ الْأَنْقَنْتُلُونَ قَوْمٌ كَشُوَّا أَبْيَانَهُمْ وَهُمُوا بِيُخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدْمُوكَمْ أَوْلَى مَرَّةً أَخْشُوْهُمْ فَاللَّهُ أَعْلَى أَنْ تَخْشُوْهُ إِنْ كُشْتُمُونَهُنَّ

188

13. Përse tē mos e luftoni një popull që thyen zotimet e veta dhe tentuan tē débojnë tē dërguarin? Në tē vërtetë ata ua filluan tē parët luftën. A u frikësoheni atyre? Më e drejtë është t'i frikësoheni Allahut, nëse jeni besimtarë.

* Derisa palët kundërshtare tē myslimanëve, si idhujtarët ashtu edhe jehuditë herë pas herë thyen marrëveshjen që kishin me myslimanët, ekzistimi i një kontrate me ta ishte i kotë, andaj zbut kjo pjesë e Kur'anit me tē cilën anulohen marrëveshjet me ta.

Ishte viti i nëntë i hixhretit. Ebu Bekri ishte caktuar udhëheqës i haxhinjve nga ana e Pejgamberit. Pasi kishte shkuar Ebu Bekri me haxhinjtë, Pejgamberi dërgon Aliun që t'u kominkojë këto dispozita tē Kur'anit në ditën e Bajramit. Aliu ngritet e thotë: pas këtij viti te Qabja nuk mund tē afrohet asnjë idhujtar; tavafi (*vizita*) rreth Qabes nuk mund tē bëhet duke qenë lakuriq; në xhennet nuk do tē hyjë kush pos myslimanëve; kush ka marrëveshje me Pejgamberin dhe nuk e ka thyer deri tash ajo vazhdon deri në afatin e caktuar dhe prej sot Allahu dhe i dërguari i Tij shkëpusin çfarëdo lidhjesh me idhujtarët.

Vizata e Qabes në kohën e caktuar të vitit, konsiderohet “*haxh*”, e vizita jashtë kohës së caktuar në cilëndo kohë tē vitit quhet “*umre*”, ndërsa derisa ishte koha e caktuar për haxh, kur bie edhe Bajrami, u quajt: “*Haxhi i madh*”, e Umreja është “*Haxhi i vogël*”.

14. Lutfoni ata , Allahu i dënon dhe i mposht ata nëpërmjet jush, e juve ju ndihmon kundër tyre dhe shëron zemrat e njerëzve besimtarë.

15. Dhe Ai mënjanon brengat nga zemrat e tyre. Allahu ia pranon pendimin atij që do. Allahu i di të fshehtat , me urtësi zgjidh çështjet.

16. A mos menduat se do të mbeteni anash (pa u provuar), e pa u sqaruar te Allahu ata që luftuan prej jush dhe, përpos Allahut, pos të dërguarit të Tij dhe pos besimtarëve, nuk morën ndonjë të jashtëm mik intim. Allahu e di hollësisht atë që bëni ju.

Idhujtarëve u jepet afat të qarkullojnë e të përgaiten katër muaj rresht, pastaj ose do të kthehen në fenë islame ose do të luftohen pa mëshirë, ngase ata nuk respektikon as besën e dhënë e asgjë tjetër, por sa herë që u vinte në dorë bënin masakër ndaj myslimanëve.

17. Nuk eshtë e drejtë e idhujtarëve të kujdesen për xhamitë e Allahut, duke qenë se vetë dëshmojnë për veten e tyre se janë mohues. Të tillëve u shkuan kot veprat e tyre dhe ata janë përgjithmonë në zjarr.

18. E drejtë e përkujdesjes së xhamive të Allahut eshtë vetëm e atij që i ka besuar Allahut dhe ditës së mbramë e që e falë namazin, jep zeqatin e nuk i frikësitet askuqt pos Allahut . Të tillët do të janë tē udhëzuarit (në rrugën e drejtë).

19. A mos e konsideruat dhënien e ujit haxhinje dhe kujdestarinë ndaj xhamisë së shenjtë, si besimin e atij që i besoi Allahut dhe ditës së fundit dhe që luftoi në rrugën e Allahut? Jo, ato nuk janë tē barabarta te Allahu. Popullin mizor Allahu nuk e vë në rrugë të drejtë.

20. Ata të cilët besuan, migruan dhe luftuan me pasurinë dhe veten e tyre në rrugën e Allahut, ata kanë pozitë më të lartë te Allahu dhe vetëm ata janë fatlumë.

21. Zoti i tyre i përgëzon ata me mëshirë nga Ai, me disponim ndaj tyre, me xhennete ku ata do të kenë nimet (*hirësi-mirësi*) të pandërprerë.

22. Ata aty do të janë për jetë të pasosur e te Allahu është shpërbëlim i madh.*

23. O ju që besuat, mos u ofroni miqësi (*dashuri*) prindërve tuaj, as vëllezërve tuaj, nëse ata vlerësojnë mosbesimin kundër besimit. E kush prej jush miqësohenet me ta, ata janë mizor.

24. Thuaj (*o i dërguar*): “Në qoftë se etërit tuaj, djemtë tuaj, vëllezërit tuaj, bashkëshortet tuaja, farefisi juaj, pasuria që e fituat, tregtia që frikoheni se do të dështojë, vendbanimet me të cilat jeni të kënaqur, (*të gjitha këto*) janë më të dashura për ju se Allahu, se i dërguari i Tij dhe se lufta për në rrugën e Tij, atëherë, pritni derisa Allahu nuk vë në rrugën e drejtë njerëzit e prishur.

25. Nuk ka dyshim se Allahu ju ka ndihmuar në shumë beteja, e edhe në ditën e Hunejnit, kur juve ju mahnit numri juaj i madh, i cili nuk ju vlejti asgjë, dhe me gjerësinë e saj që e kishte toka u

* Allahu ua ka lënë dyert e hapura atyre që duan të besojnë, e nëse nuk duan të besojnë dhe tradhtojnë marrëveshjet, ofendojnë fenë islamë, ata meritojnë të luftohen, ngase ata ishin të parët që i luftonin myslimanët, ata u përpooqën ta likuidojnë Pejgamberin, kur nuk ia dolën kësaj pune, e detyruan ta lëshojë vendlindjen. Të gjitha këto ishin krime të tyre të cilat tërroqën luftën kundër vites. Myslimanët u urdhëruan ta luftojnë parinë idhujtare, ngase ata ishin ata që pengonin të tjerët të pranonin besimin e drejtë. Disa nga paria e tyre si Ebu Sufjani, Ikrime, Suhejl ibni Amri, e pruanan islamizmin ditën kur u çirua Meka dhe Allahu ua pranoi pendimin.

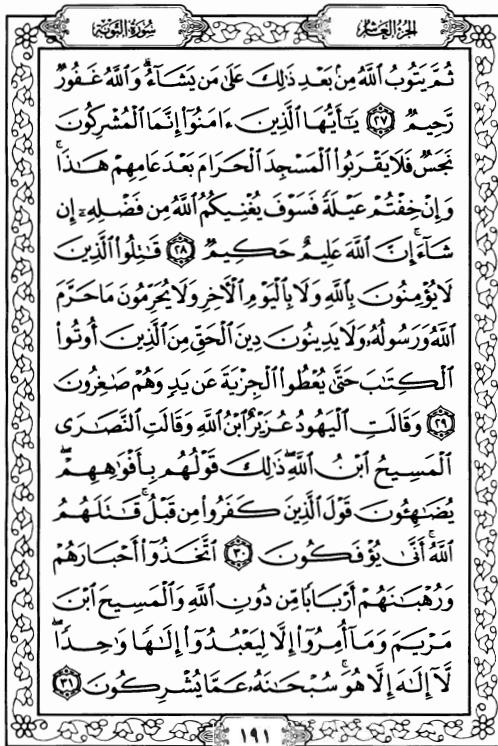
Lufta që u propozohet myslimanëve, kishte për qëllim që të dihej dhe të dalë në shesh besimtarë i sinqertë dhe ai i luhatshmi, dhe ashtu të pastrohen mirë radhët e myslimanëve, andaj edhe përmenden ata që luftuan me pasuri, me jetë, kurse sekretet e myslimanëve nuk ua shpallën asnjë të huaji, siç bënин disa nga munafikët. Allahu i ka ditur dhe i di të sinqertit, e ajo dije e Allahut duhej të manifestohej konkretisht. E tërë kjo kishte për qëllim filtrimin e njerëzve.

19.

ngushtua për ju, pastaj ju u zbrapsët (*ikët*).

26. Pastaj Allahu zbriti qetësinë e vet në të dërguarin e Tij dhe në besimtarë, zbriti një ushtri që ju nuk e patë, i dënoi ata që mohuan, e ai ishte ndëshkim ndaj mosbesimtarëve.

27. Allahu pastaj i falë atij që do.
Allahu falë shumë dhe mëshiron shumë.

28. O ju që besuat, vërtetë idhujtarët janë të ndyrë, andaj pas këtij viti të mos i afrohen më xhamisë së shenjtë. Nëse i frikësoheni skamjes, Allahu me dëshirën e vet do t'ju pasurojë me mirësitë e Tij. Allahu eshtë i gjithdijshëm, eshtë i urtë.

29. Luftoni ata që nuk besojnë Allahu e as botën tjetër, nuk e konsiderojnë të ndaluar (*haram*) atë që e ndaloj Allahu dhe i dërguari i Tij, nuk besojnë fenë e vërtetë, prej atyre të cilëve

u eshtë dhënë libri, derisa ta jepin xhizjen në dorë e duke qenë të mposhtur.

30. E jehuditë thanë: Uzejri eshtë djali i Allahut, e të krishterët thanë: Mesihu eshtë djale i Allahut. Ato ishin thëniet të tyre me gojët e tyre (*fraza të thata*), që imitojnë thëniet e jobesimtarëve të mëhershëm. Allahu i vraftë, si largohen (*nga e vërteta*)!

31. Ata i konsideruan “ahbarët” (*priftër jehudi*) të tyre, “ruhbanët” (*murgjit e krishterë*) të tyre dhe Mesihun (*Isain*) birin e Merjemes, pér zota pos Allahut, ndërsa ata nuk janë urdhëruar pér tjetër (*nga pejgamberët*) pos pér adhurimin ndaj Allahut një, e që nuk ka të adhuruar tjetër pos Tij. I lartë eshtë Ai nga çka i shoqërojnë.

Mushrikët mendonin se edhe ata kanë një privilegi meqë u jepnin ujë haxhinjve, kujdeseshin pér Qaben etj. Kjo pjesë e Kur'anit u dha të kuptojnë se veprat e tyre janë të kota, derisa të mos besojnë, andaj edhe ua mohonte të drejtën përdherisa nuk besuan.

Allahu i përgëzon ata që migruan me një shkallë të lartë të shpërbimit pér shkak se ata besuan, migruan dhe luftuan, e si shpagim të vuajtjeve të tyre, kanë mëshirën, kënaqësinë e Zotit dë përjetime të pakëputura.

32. Ata përpiken me gojët e tyre ta shuajnë dritën e Allahut, e Allahu nuk do tjetër, pos ta përsosë dritën e Tij, ndonëse jobesimtarët e urrejnë.

33. Ai (Allahu) është që e dërgoi të dërguarin e Tij me udhëzim të drejtë e të vërtetë, e për ta bërë që të dominojë mbi të gjitha fetë, edhe pse eurrejtën idhujtarët.*

34. O ju që besuat, vërtet një shumicë e parisë fetare e jehudive dhe e të krishterëve, në mënyrë të paligjshme e hanë pasurinë e njerëzve dhe pengojnë të tjerët nga rruga e Allahut. Ata të cilët e ruajnë arin e argjendin e nuk e japid përrugën e Allahut, lajmërojë për një dënim të dhëmbshëm.

35. Atë ditë kur ajo (*pasuri e deponuar*) fërgohet në prushin e xhehenemit, e me të (*ashtu zharavë*) lyhen ballët, anët dhe shpinat e tyre (*do t'u thuhet*): "Kjo është ajo që e depozituat për veten tuaj, pra shijoni atë që e depozitonit!"

36. Te Allahu numri i muajve është dymbëdhjetë (*sipas hënës*), ashtu si është në librin e Allahut prej ditës kur krijoi qiejt dhe tokën. Prej tyre katër janë të

بِرَبِّكُمْ أَن يُطْفَئُ نُورَ اللَّهِ يَا فَوْهَمَهُ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا
أَن يُتَسَّعَ نُورُهُ وَلَوْكَرَهُ الْكَافِرُونَ ٢٣
أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَبِنِ الْحَقِّ يُظْهِرُهُ عَلَى الَّذِينَ
كُفَّارٌ وَلَوْكَرَهُ الْمُشْرِكُونَ ٢٤
يَاتِيَاهُمْ مِّنْ أَنْفُسِهِمْ أَمْ مِّنْ
أَنْوَلِ النَّاسِ يَا لَبَّطِيلٍ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ يَكْثُرُونَ الْذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنَفِّعُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُشَرِّهُمْ يَعْذَابُ اللَّهِ ٢٥
عَلَيْهَا فِي تَارِيَحِهِمْ فَتَكُونُ بِهَا جَاهَهُمْ وَجُوْهُمْ
وَظَهُورُهُمْ هَذَا مَا كَرِزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَلَوْقُوا مَا كُنْتُمْ
تَكْنِزُونَ ٢٦ إِنَّ عَذَابَ الشَّهُورِ عِنْ دَلِيلٍ أَنَا عَشَرَ
شَهْرًا كَتَبَ اللَّهُ يَوْمَ حَلَّ الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
مِنْهَا أَرْبَعَةُ حِرْمَانٍ ذَلِكَ الْأَيْمَنُ الْقِيمُ فَلَا تَنْظِمُوا فِيهِنَّ
أَنفُسَكُمْ وَقَبِيلُ الْمُشْرِكِينَ كَفَّأَهُمْ
يُعَذَّبُونَ كُمْ كَافَّةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ٢٧

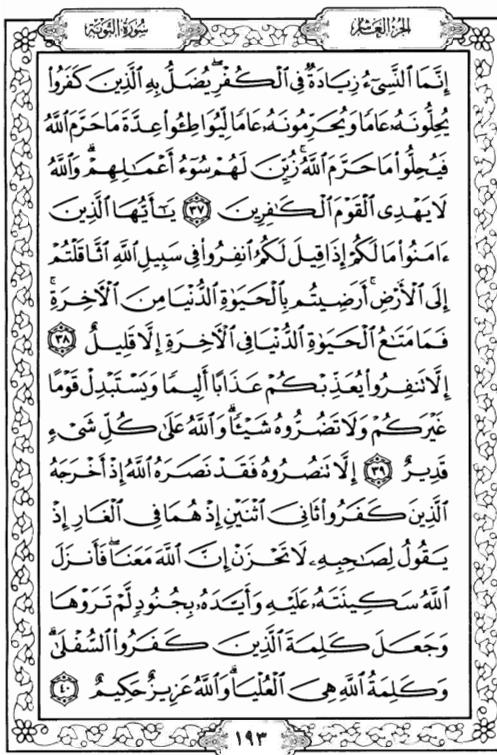
١٩٢

shenjtë. Kjo është fé e drejtë. Pra, mos e ngarkoni (*me mëkat*) veten tuaj në ata (katër muaj). Luftoni të gjithë idhujtarët pa dallim, siç ju luftojnë ata juve pa dallim, e dine se Allahu është me ata që ruhen (të këqiaje).

* Kur u lejua Pejgamberi të bëjë hixhret, i thirri edhe shokët që të shpërngulen dhe ta praktikojnë lirisht besimin islam. U shpërngulen edhe shokët, por pati prej tyre që për hir të ndonjë të afërmë të mos shpërngulen, e mandej edhe të sprovojen në besimin e vet, pse ndodhë që ndonjë sekret i myslimanëve të zbulohet prej të tillëve. Kur'an i nuk ndalon lidhjen e farefisnisë, nëse ajo nuk shkon në dëm të fesë, e nëse po, atëherë përparsë ka feja e jo farefisi.

Pasi shkëputja e marrëveshjeve me mushrikët shpallet haptazi, pati të atillë që u frikësuan për çështjet e jetësës etj. Zoti xh. sh. ua përkujton ndihmën që u ofroi në shumë raste dhe në lustën e Hunejnët, kur myslimanët ishin të shumtë në numër dhe u krenuan për këtë; mirëpo, u doli e kundërtë, sepse u thyen derisa në një çast Pejgamberi mbeti vetëm në sheshin e luftës e Zoti ua dërgoi engjëjt.

Idhujtarët, shpirtërisht ishin të ndyrë, andaj, u ndalohet vizita e Qabes pas atij viti, vitit të nëntë. Pati edhe asish që iu frikësuan skamjes, ngase idhujtarët nuk do të vinin më për tregti, prej të cilës mekasit gjalloni. Zoti u premtoi mirësi e furnizim nga begatitë e veta.

١٩٣

37. E shtyrtja (e një muaji në vend të një tjetri) nuk është tjeter vetëm se rritje e mosbesimit, që me të edhe më shumë humbin ata që mohuan, pse në një vit e bëjnë të lejuar atë (muajin e shenjtë), e në një vit të ndaluar (të shenjtë), e për të përporthur numrin që Allahu i bëri të shenjtë dhe me atë, e bëjnë të lejuar atë që Allahu e ndaloj. Atyre u janë hijeshuar veprat e tyre të këqia. Po, Allahu nuk vë në rrugë të drejtë popullin mohues.

Ithtarët e librit, jehudi dhe të krishterë, ishin të obliguar të japid xhizjen. Xhizja ishte një pagesë që bëhej nga ata që nuk ishin myslimanë, e për ta gëzuar lirinë dhe sigurinë në fe e në jetë në shtetin islam. Të këqiat e tyre ishin se njëra palë thonin për Uzejinin djalë i Zotit, e tjetra për Isain. Ashtu patën thënë më parë disa përmelaiket se ishin bija të Zotit. Sendet që i kishte ndaluar Kur'anin, ata i përdorin si të lejuara. Përpinqeshin që drita e Kur'anit, e fesë islamë të pengohej e të shuhej, por më kot, sepse Zoti kishte vendos që ajo të triumfojë mbi të gjitha të tjerat, anipse këtë nuk e dëshironin ithtarët e libirt e as idhujtarët.

38. O ju që besuat, çështë me ju, që kur u thuhet: "Dilni në (luftë) rrugën e Allahut", ju u renduat në vend (si të ishit të gozhduar). A mos ishit më të kënaqur me jetën e kësaj bote, se sa me atë të ardhmen? Përjetimi i jetës së kësaj bote ndaj asaj të ardhmes, nuk është asgjë.

39. Nëse nuk dilni (në luftë), Ai ju dënon me një dënim të rendë, ju zëvendëson me një popull tjetër, dhe Atij nuk i bëhet farë dëmi. Allahu është i gjithfuqishëm për çdo gjë.

40. Në mos e ndihmofshit atë (Pejgamberin), atë e ka ndihmuar Allahu; kur ata që nuk besuan, e nxorën atë vetë të dytin; kur që të dy ishin në shpellë, kur po i thoshtë shokut të vet: "Mos u pikëllo (friko), Allahu është me ne!" E Allahu i zbriti qetësi (në shpirtin e) atij, e fuqizoi me një ushtri që ju nuk e patë; e fjalën e atyre që nuk besuan e bëri më të ultën, kurse fjalë e Allahut (është) më e larta. Allahu është më i fuqishmi, më i urti.

41. Dilni (*në luftë*), le t'ju vijë (*lufta*) e lehtë ose e rëndë, luftoni për hirë të Allahut me pasurinë tuaj dhe me veten tuaj; kjo është gjëja më e dobishme për ju, nëse e kuptoni.

42. Sikur të ishte fitim i afërt dhe udhëtim mesatar, ata (*hipokritët*) do të vinin pas teje, por për ta ishte largësi e vështirë. Ata do të betohen në Allahun: "Sikur të kishim pasur mundësi, do të dilnim me ju". E shkatërrojnë veten e tyre; Allahu e di se ata janë rrenacakë.

43. Allahu ta fali ty (*Muhammed*) gabimin pse atyre ju dhë leje (*të ngelin pa dalë*) para se të bëhej për ty e qartë se cilët ishin të drejtë dhe t'i dije me kohë rrenacakët.

44. Ata që besojnë Allahun dhe botën tjetër, nuk të kërkojnë leje për të mos luftuar me pasurinë dhe veten e tyre. Allahu i di të sinqertit.

45. Vëtëm ata që nuk besojnë Allahun dhe botën tjetër dhe që zemrat e tyre janë të dyshimta, të kërkojnë leje (*për të mos vajtur në luftë*), pra ata, sillen vërdallë në dyshimin e tyre.*

46. E sikur të kishin dëshiruar ata të dalin, do të bënin për të (*për luftë*) ndonjë përgatitje, por Allahu nuk e pëlqeу

ngritjen e tyre, andaj i zmbrapsi, dhe u është thënë: "Rrini me të paaftit (*fëmijët, gratë e pleqtë*).

47. Edhe sikur të dilnin me ju, ata nuk do t'ju shtonin tjetër pos ngatëresës dhe shumë shpejt do të përçanin mesin tuaj, duke kërkuar t'ju turbullojnë. E ndër ju ka të tillë që i dëgjojnë ata. Allahu i di shumë mirë hipokritët.

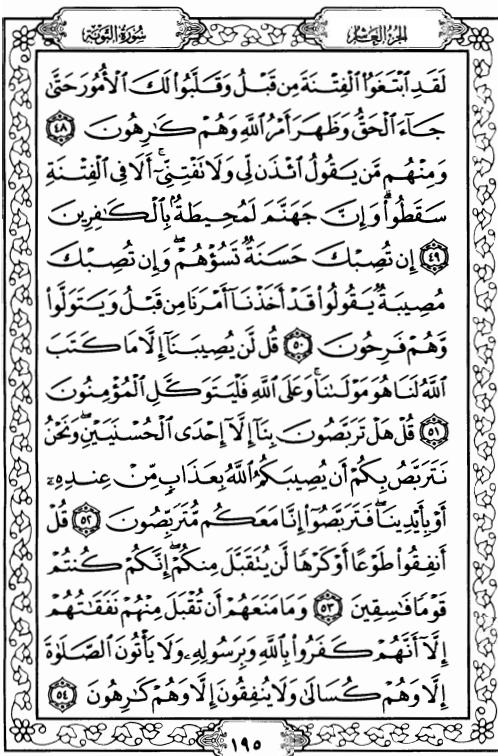
* Paria e keqe fetare nga radhët e jehudive dhe e të krishterëve, sillej keq ndaj masës besimitare, duke ndryshuar dispozitat e librit dhe duke trilluar dispozita të reja, me qëllim të pasurimit të vet.

Kjo vërejtje vlen për të gjithë parinë fetare, edhe të fesë islame.

Ata që depozitojnë pasurinë e tyre dhe nuk zbatojnë obligimin fetar, ndaj saj, ajo pasuri e tyre do të vihet në zjarrin e xhehenemit, e pastaj ashtu e ndezur do t'u ngjitet për trupin e tyre.

Zoti ka caktuar përgjithmonë dymbëdhjetë muaj të vitit, e në katër prej tyre ka ndaluar luftën. Arabët, ndonjëherë nuk përfillnin atë urdhër dhe ndonjë muaj që ishte i shenjtë, ata e shpallnin të pashenjtë, e kështu e vazhdonin luftën, kurse më vonë e shpallnin ndonjë tjetër, pra e shtonin kufrin e vet.

Muajt e shenjtë janë: Dhil kade, Dhil hixhe, Muharrem dhe Rexheb.

48. Ata edhe më parë tentuan përçarjen tuaj, t'i ngatërruan ty çështjet derisa të erdhi e vërteta dhe ngadhënjeu vendimi i Allahut, përkundër asaj që ata e urrenin.

49. Dhe prej tyre ka të tillë që thotë: "Më lejo mua (të mos shkoj në luftë) e mos më vë në sprovë!" Ja, ata mu në sprovë kanë rënë (më parë). Xhehenemi gjithsesi i përfshin nga të gjitha anët

jobesimtarët.

50. Nëse ty të takon ndonjë e mirë (në luftë), ajo u vjen keq atyre, e nëse të godet ndonjë e pakëndëshme, ata thonë: "Ne edhe më parë kemi ndërmarrë për çështjen tonë dhe kthehen të gjëzuar.

51. Thuaj: "Neve nuk na godet asgjë tjetër, përvèç çka na është caktuar nga Allahu; Ai është ndihmetar yni". Prandaj, vetëm Allahut le t'i mbështeten besimtarët.

52. Thuaj: "Ç'pritni për ne tjetër, pos njerës nga dy të mirat (o fitues, o dëshmorë)? Ndërsa ne presim për ju që nga ana e Allahut, ose nëpërmjet duarve tona, t'ju godas me dënim. Pra, ju pritni, e bashkë me ju presim edhe ne.

53. Thuaj: "Shpenzuat ju me dëshirë a me dhunë, nuk u pranohet kurrsesi, vërtet ju ishit popull i padëgjueshëm.

54. Mospranimin e dhënieve të tyre nuk e pengoi tjetër gjë vetëm pse ata mohuan Allahun dhe të dërguarin e Tij, dhe namazin e falin vetëm me përtaci, e lëmoshën nuk e japid ndryshe pos duke urrejtur.

Kur Pejgamberi kthehet prej Taifit dhe luftës së Hunejnit, urdhëron për luftë në Tebuk. Ishte skamje, sepse frutat e bereqetit nuk ishin pjekur ende, vapë e madhe, udhëtimi bukur i gjatë, andaj disa njerëz nuk qenë të disponuar për të shkuar në atë luftë. Zoti i qorton përtacët dhe lakkimesit e përjetimeve të kësaj jete dhe i urdhëron të shkojnë në luftë pa marre parasysh vështirësitë.

Disa hipokritë i ankoohen Pejgamberit se s'kanë mundësi të shkojnë, e duke menduar se ata e thanë të vërtetën, Pejgamberi i lejon. Për këtë Zotih xh. sh. e falë Pejgamberin, por i thotë se do të duhej t'i linte të dalin në shesh ata që ishin të drejtë në thëniet e tyre dhe ata të cilët nga hipokrizia përpinqeshin të arsyetoheshin. Hipokritët nuk do të shkonin në luftë edhe sikur të mos i lejonte Pejgamberi, por atëherë do të vërtetohet hipokrizia e tyre në mënyrë të hapët.

55. Prandaj, mos tē mahnitë (mos e shih tē mirë) pasuria e tyre e as fëmijët e tyre, Allahu do vetëm t'i dënojë me to në jetën e kësaj bote e t'ju nxjerrë shpirtërat duke qenë ashtu qafira.

56. Ata betohen në Allahu se vërtet janë si ju, po ata nuk janë me ju, por janë popull që frikohet.

57. Sikur tē gjenin ndonjë vendstrehim, ndonjë shpellë a ndonjë vrimë, ata do tē shkonin aty me vrapi.*

58. Ka prej tyre që do tē bëjnë vërejtje në ndarjen e lëmoshës, nëse u jepet nga ajo, ata mbesin tē kënaqur, u nëse nuk u jepet, ata hidhërohen.

59. E sikur tē kënaqeshin me atë që ua dha Allahu dhe i dërguari i Tij, e tē thonin: "Ne na mjafton Allahu, Allahu do tē na furnizojë nga tē mirat e Tij, e edhe i dërguari i Tij, dhe se vetëm te Allahu e mbështesim déshirën (do tē ishte shumë më mirë pér ta)".

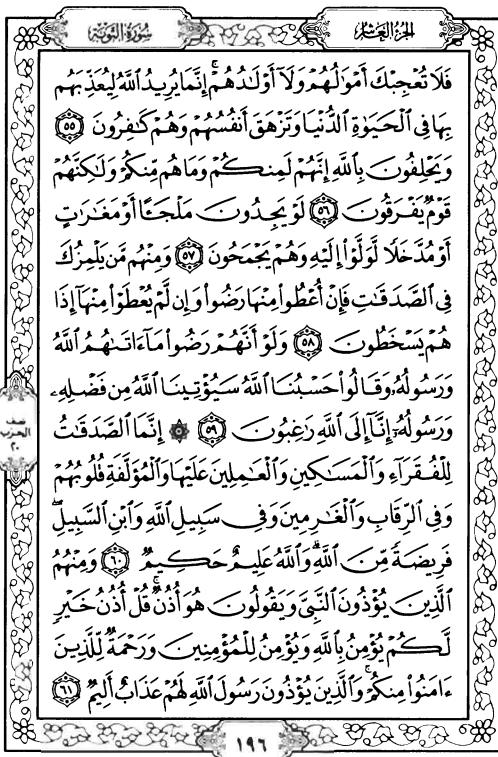
60. Allahu cakttoi obligim që lëmoshat (zeqati etj.) t'ju takojnë vetëm: tē varfërve (nevojtarëve), tē ngratëve (që s'kanë fare), punonjësve (që e tubojnë), atyre që duhet pérfituar zemrat (tē dobëtve në besim), e duhet dhënë edhe pér lirim nga robëria, tē mybyturve në borxhe, (luftëtarëve), në rrugën e Allahut dhe atij që ka mbetur në rrugë. Allahu e di gjendjen e robërve, punon sipas urtësisë së vet.

61. Ka prej tyre që e ofendojnë Pejgamberin e thonë: "Ai është bërë vesh (beson çka dëgjon)". Thuaj: Ai është vesh

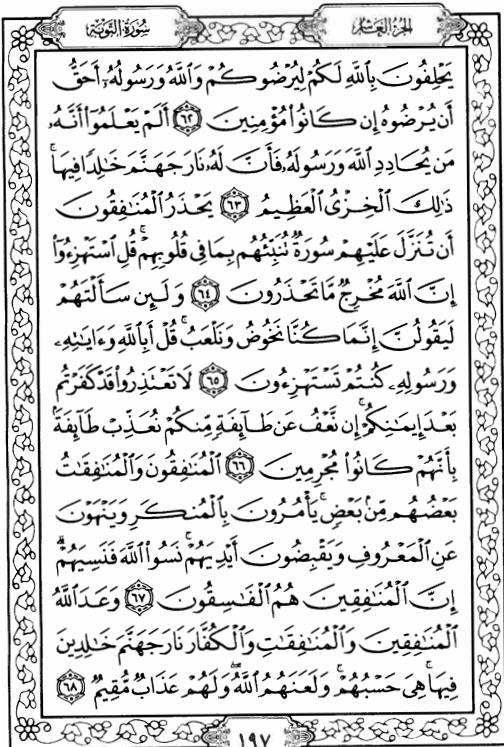
* Hipokritët betoheshin në Allahu se do tē kishin shkuar në luftë me Pejgamberin sikur tē kishin pasur mundësi, mirëpo, vetë fakti se ata nuk kishin bërë farë përgatitjeje tregon se ata gjenjenin.

Zoti xh. sh. e dinte se prej hipokritëve nuk pritej ndonjë e mirë pér myslimanët, sepse edhe sikur tē shkonin në luftë, ata më shumë do t'u sillnin kokçarje myslimanëve, sikundër u solli në luftën e Uhudit Ibni Ubej, kreu i munafikëve kur u kthy me një grup njerëzish dhe ashtu shkaktoi njëfarë përcarje dhe indisponim në radhët e myslimanëve. Prandaj, edhe thuhet në këtë ajet se Allahu nuk e déshiroi shkuarjen e tyre, deshi t'i damkosë me hipokrizinë e tyre, i përqeshi duke ju thënë tē rrinë me të paftët, me gra, fëmijë, pleq e tē gjymtë. Hipokritët edhe me, rastin e asaj lufte treguan veten se ishin vetëm formalist myslimanë, pse çdo fitore e myslimanëve nuk i kënaqtë shpirtërat e tyre, më shumë i kënaqtë disfata.

Myslimanët ishin tē vetëdijshëm se nuk mund t'ju ndodhë asgjë, jashtë déshirës së Zotit. Ata gjithsesi ishin në fitim, ngase o do ta fitonin luftën o do tē vriteshin si shehidë, e cilado prej tyre pér ata ishte fitim.

i tē mirës suaj (dëgjon tē mirën dhe vepron e jo tē keqen), ai beson Allahu (çka i thotë), u zë besë besimtarëve dhe është mëshirues pér ata që besuan nga mesi juaj, e ata që nuk e lënë tē qetë tē dërguarin e Allahut, ata kanë dënim tē dhembshëm.

62. Ata ju betohen (myslimanëve) në Allahun pér t'ju bërë juve të kënaqur (se s'kanë qëllime të këqia), e më e drejtë eshtë që ata të bëjnë të kënaqur Allahun

Atyre që nuk e kishin besuar me bindje e sinqueritet Allahun, të dërguarin e Tij, Ahiretin, Allahu nuk ua pranon veprat, pse edhe namazi i tyre ishte me përtaci, e edhe sadakatë që i jepnini ishin më tepér sa pér sy e faqe.

Zoti porositi myslimanët të mos i mashtrojë, e as të mos e çmojnë aq shumë pasurinë e as fëmijët e tyre, sepse ato janë shkak i dënimit të tyre, ngase ata kanë lidhur lakminë pér to, e do të ngelin jashtë besimit dhe do t'i ngulfatë vdekja me kufr. Myslimanët duhej të dinin se ata nuk ua donin të mirën, duke u bërë lajka nga frika; prandaj nuk duhet besuar atyre.

* Munafikët i bënë vërejtje Pejgamberit në ndarjen e plaçkës së fituar në luftën e Hunejnë. Ata nuk përfillin urdhërin e Zotit sipas të cilil e ndante Pejgamberi, por saherë që nuk u jepej shumë, ankokeshin në drejtësinë e ndarjes. Pejgamberi dëgjoi pér intrigat e tyre dhe u brengos shumë e pastaj tha: "Zoti e mëshiroftë Musain, atë e kanë ofenduar edhe më shumë!"

Pér t'i ndalë atakimet e tyre, Zoti përcaktoi definitivisht kategoritë të cilave u takojnë pjesët nga llojet e lëmoshave. Këtu nuk është fjala pér lëmoshat vullnetare, por pér ato obliguese, siç është zeqati etj. Këtu janë përmendor tetë kategori pér të cilat obligohet bashkësia njerëzore të ndihmojë, nëse ekzistojnë të gjitha këto kategori në një shoqëri, e nëse jo, atëherë ajo e cila ekziston.

dhe të dërguarin e Tij (me adhurim e vepra të singerta) nëse vërtet janë besimtarë.

63. A nuk e ditën ata se kush kundërshton Allahun dhe të dërguarin e Tij, atij i është caktuar zjarri i xhehenemit, ku do të jetë përjetë, e ky është ai poshtërimi i madh.

64. Hipokritët kanë dro se do të zbritet ndonjë kaptinë që do të nxjerrë në shesh atë që kanë në zemrat e tyre. Thuaj: "Ani, talluni!" Allahu do ta zbulojë atë që i frikësoheni.

65. E nëse i pyet ti ata (përsë tallen), do të thonë: "Ne vetëm jemi mahitur e défruar". Thuaju: "A me Allahun, librin dhe të dërguarin e Tij talleni?"

66. Mos kérkoni fare ndjesë, ju pasiqë (shpallët se) besuat, keni mohuar. Nëse një grupi nga ju i falim, grupin tjetër e dénojmë, ngase ishin kriminelë.

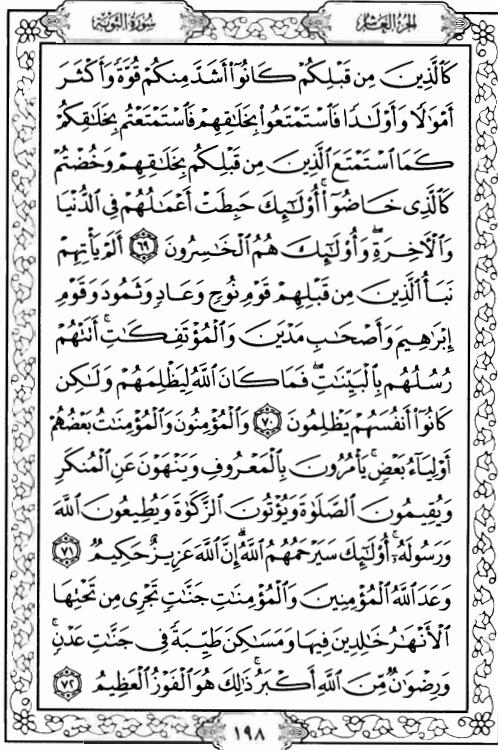
67. Hipokritët dhe hipokritet janë si njëri tjetri; urdhërojnë pér të keqen e ndalojnë nga e mira dhe shtrëngojnë duart e tyre. Harruan Allahun (nuk u bindën), prandaj Ai i harroi (nga mëshira). Nuk ka dyshim, hipokritët janë ata të prishurit.

68. Hipokritëve dhe hipokriteve dha jobesimtarëve Allahu u ka përcaktuar zjarrin e xhehenemit, ku do të janë përgjithmonë, ai mjafton pér ta, dhe ata i ka mallkuar, Allahu. Ata kanë dënim të pandërrerë.*

69. Ju hipokritë jeni si ata para jush,
që ishin më të fuqishëm se ju, kishin më
shumë pasuri e fëmijë, që përjetuan ata
që u takoi, sikurse që përjetuat edhe ju
pjesën tuaj, madje edhe ju u zhytët (*në të*
këqija) siç u zhytën ata. Të tillët asgjësuan
veprat e veta në këtë jetë dhe në jetën
tjetër, dhe të tillët janë plotësisht të
dëshpruar.

70. A nuk u arriji atyre lajmi i atyre
që ishin më heret si: i popullit të Nuhut,
i Adit, i Themudit, i popullit të Ibrahimit,
i atyre të Medjenit dhe i të rrrotulluarve
(*populli i Lutit*). Atyre u patën ardhur të
dërguarit e tyre me argumente. Allahu (që
i shkatërrroi) nuk ua bëri atyre padrejtë,
por ata ia bënë vetes.

71. Besimtarët dhe besimtaret janë të
dashur për njëri-tjetrin, urdhërojnë për të
mirë, e ndalojnë nga e keqja, e falin
namazin dhe japin zeqatin, respektojnë
Allahun dhe të dërguarin e Tij. Të tillët do
t'i mëshirojë Allahu. Allahu është

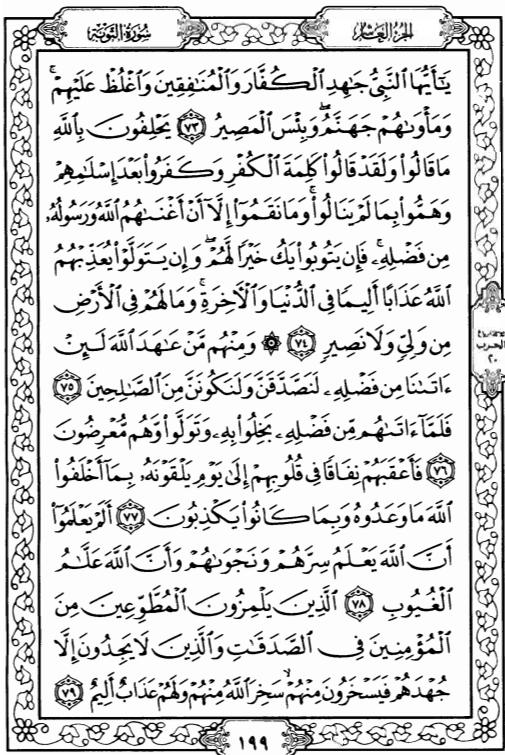

ngadhënjes, i urtë.

72. Besimtarëve dhe besimtareve
Allahu u premtoi xhennete nën të cilët
rrjedhin lumenj, në to do të jenë
përgjithmonë, dhe (*u premtoi*)
vendbanime të bukurë në xhennetin e
Adnit, edhe një disponim nga Allahu që
është mbi të gjitha. Ky, pra është ai
shpëtimi i madh.

Me fjalën “punonjësit” kuptohen ata që e mblidhnin zeqatin, pra kuptohet se tubimit të zeqatit i është dhënë rëndësi e madhe. “Muelefeti kulubë” ishin ata që kishin pranuar fenë islamë, por druhej se nuk ishin mjaft stabile. Umeri i Hatabit nuk u dha më të tillëve, ngase nuk ndjue nevojë për ta. “Rruga e Allahut” - është çdo përpjekje për të mirën e bashkësishë islamë në përgjithësi.

Hipokritët, të cilëve ende nuk u kishte fjetur besimi si duhet në zemrat e tyre, e fyeniñ Pejgamberin, e kur dëgjohej për fyerjet e tyre, ata betoheshin sikur nuk kanë pasur ndonjë qëllim të caktuar, mirépo, kur vërejtën se çdo gjë i shkon në vesh pejgamberit, u frikësuan se Zoti do të shpalte ndonjë pjesë nga Kur'anë e do t'i demaskonte. Disa prej tyre u penduan sinqerisht dhe shpëtuan, disa i dënoi Zoti edhe në këtë jetë dhe i njoftoi me dënimin që i pret ata në Ahiret.

73. O Pejgamber, lufto jobesimtarët dhe hipokritët dhe sillu rreptë ndaj tyre - vendi i tyre është xhehenemi që është përfundimi më i keq.

74. Ata betohen në Allahun se nuk kanë thënë (asgjë të keqe), e në të vërtetë, kanë thënë fjalë që nuk përkijnë me besimin, dhe pasi patën shprehur besimin ata e mohuan,

dhe u përpoqën për atë (mbytjen e Pejgamberit) që nuk e arriën. Ata nuk urejnjë për tjetër pos pse Allahu nga mirësítë e Tij dhe i dërguari i Tij i begatoi ata. Nëse ata pendohen do të jetë më mirë për ta, e nëse refuzojnë, Allahu i dënon më një dënim të dhembshëm si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër. E në këtë rrizuull të tokës nuk ka për ta as mbrojtës, e as ndihmës.

75. E prej tyre (hipokritëve) pati sish që i patën dhënë besën Allahut që: "Nëse na jep (Allahu) nga mirësia e Tij, ne do të ndajmë lëmoshë dhe do të bëhemë prej punëmirëve.

76. Kur ju dha (Allahu) nga të mirat e Veta, ata bënë koprraci me atë (që u dha), e thyen besën dhe u zembrapsen nga respekti ndaj Allahut.

77. Dhe për shkak se e thyen besën që i patën dhënë Allahut, dhe për shkak të asaj se gënjenin, Allahu u ngjeshi hipokrizinë në zemrat e tyre deri në ditën që e takojnë Atë.

78. A nuk e ditën ata se Allahu e di fshehtësinë e tyre (në zemra), bisëdën e tyre, dhe se Ai (Allahu) i di të gjitha të fshehtat.*

79. Ata (hipokritë) që i përqeshin besimtarët, që me vullnetin e vet japid lëmoshë, i përqeshin edhe ata të cilët nuk kanë më shumë se çka është e domosdoshme për jetesën e tyre, e njëkohësisht tallen me ta, Allahu u dha shpërbilimin e talljeve të tyre - dënimin më të rëndë.

* Edhe hipokritët e kohës së Pejgamberit ishin si popujt para tyre, të cilëve u patën ardhur pejgamberë, por ata nuk dëgjuan, andaj edhe pse ishin më të fuqishëm dhe më të pasur, nuk fituan asgjë sepse Allahu i shkatërrroi ata, e do t'i shkatërroj edhe këta. Hipokritët janë miq të njëri-tjetrit, dhe i kishin pesë vese: mësonin për këq, ndalonin nga e mira, faleshin me përtesë, nuk jepnën zeqat dhe nuk respektonin urdhërin e Allahut e të Pejgamberit përfundimet e tyre.

Besimtarët janë të pajisur me pesë cilësi te përkundërtë: mësojnë për mirë, ndalojnë nga e keqja, falen me dëshirë e pa përtesë, japid me dëshirë zeqatin dhe respektojnë cdo udhëzim të Allahut dhe të të dërguarit të Tij.

Xhenneti që u është premtuar besimtarëve do të jetë "Adni", që është një ndër xhennetet më të dalluara e më të mira.

Pejgamberi është urdhëruar t'i luftojë katër kategori: idhujtarët, ithtarët e librit, hipokritët dhe rrebelët (ajetet: 5, 29, 73 në këtë kaptinë dhe 9 Huxhurat).

80. Kérko falje pér ta ose mos kérko (është njëjtë), e edhe nëse kérkon falje shtatëdhjetë herë, Allahu nuk do t'u falë, sepse ata mohuan Allahun dhe të dërguarin e Tij, e Allahu nuk vë në rrugë të drejtë (të shpëtimit), ata që nuk respektojnë.

81. Ata (hipokritë) që mbetën (pa shkuar në luftë), u gjëzuan pér ndejen e tyre pas të dërguarit të Allahut dhe nuk dëshiruan që të luftonin me pasurinë dhe veten e tyre në rrugën e Allahut dhe thanë: "Mos dilni (në luftë) në vapë!" Thuhau: "Zjarri i xhehenemit ka vapën edhe më të fortë, nëse janë që kuptojnë!"

82. Le të qeshin pak (në dynja) e le të qajnjë shumë (në botën tjetër). Ai është shpërblim i asaj që fituan.

83. Nëse Allahu të kthen ty (prej Tëbukut) te ndonjë grup i tyre (i hipokritëve), e ata të kérkojnë leje pér të dalë (me ty në ndonjë luftë), thuhau: "Ju nuk do të dilni kurrë me mua dhe kurrë nuk do të luftoni ndonjë armik së bashku me mua! Ju ishit të kënaqur herën e parë që nuk luftuat, prarini me ata që mbetën!"

84. Dhe asnjërit prej tyre kur të vdesin, mos ia fal namazin (e xhenazës) kurrë, e as mos qëndro pranë varrit të tij (pér lutje e vizitë), pse ata mohuan Allahun dhe të dërguarin e Tij dhe vdiqën kryeneçë.

Ibni Ubej, kreu i munafikëve pat folur kundër Pejgamberit edhe në luftën Beni Mustalik, mandej edhe në atë në Tëbuk. Ata u përpogën ta mbytjin Pejgamberin mu në Tëbuk, por nuk patën sukses, e bethoheshin se nuk kishin folur gjë kundër. Ata, e mira e Zotit i kishte çuar peshë, ishin pasuruar, ishin siguruar etj., e Pejgamberi nuk u kishte faj.

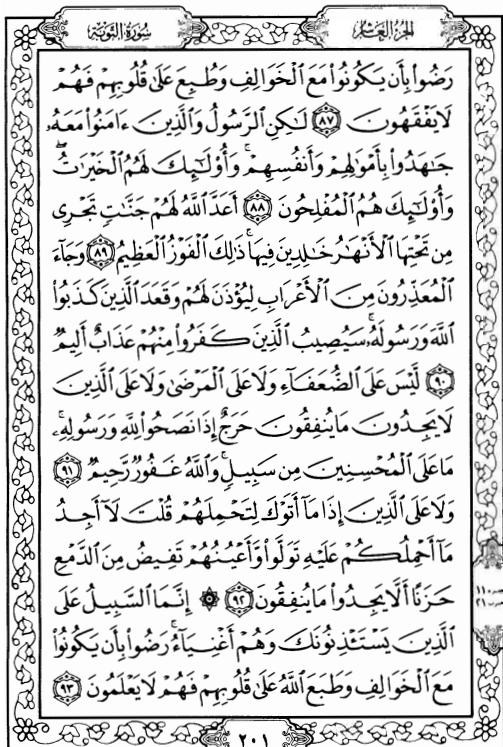
Ai që pat thënë se do të japë zeqat e sadaka nëse Allahu më begaton, ishte njëfarë hipokriti i quajtur me emrin Thalebe, i cili pasi ishte pasuruar, dalëngadalë u largua prej namazeve, prej xhumasë, prej zeqatit, prandaj Pejgamberi i tha: vaj medet pér Thaleben. Thuhet se ky ishte shkak i zbritjes së këtij ajeti.

Të gjitha këto sjellje tradhtare kundër Pejgamberit dhe myslimanëve ishin si shkak që jeta e tyre të përfundojë me hipokrizi - ruana Zot!

85. Po ty të mos duket e mirë pasuria e tyre dhe fëmijët e tyre. Allahu deshi t'i mundojë me të në këtë botë dhe t'u dalë shpirti duke qenë mohues.

86. E kur zbritët një kaptinë (që thotë): të besoni Allahun dhe luftoni së bashku me të dërguarin e Tij, ata të pasurit kërkuan leje prej teje dhe thanë: "Na le të mbesim me ata që rrinë!"

87. U pajtuan tē mbesin me ata qē nuk vajtēn (*nē luftē*). Po zemrat e tyre janē mybillur, andaj ata nuk kuptojnē.

88. Por ,i dërguari, e së bashku me tē edhe ata qē besuan, luftuan me pasurinē dhe veten e tyre dhe atyre u takuan tē

* Për përgatitje tē luftës nē Tebuk, myslimanët dhanë sasi tē mëdha tē pasurisë së vet, dhanë edhe ata qē nuk kishin aq mundësi, vetëm qē tē mos ndaheshin nga vëllezërit e tyre. Hipokritët pér ata qē dhanë shumë thonin: Japin pér autoritet, kurse pér ata qē dhanë pak: Zoti nuk ka nevojë pér një dhënë tē tillë.

Thuhet: Kur vdiq Ibni Ubejj ibni Selul, kreu i munafikëve nē Medinë, vjen djali i tij, Abdullahu, qē ishte sahabij shumë i mirë dha kerkoi prej Pejgamberit t'i japse këmishën e vet pér ta mbështjellur babain e tij nē vend tē qefinit. Pejgamberi ia dha. Pastaj, lut Pejgamberin t'ia falë xhenazën. Pejgamberi ngritet t'ia falë, e Ymeri thotë: O i dërguar i Allahut! A munafikut më tē përbetuar i fal xhenazën?!“ Pejgamberi ia ktheu: Largoju Ymer, Zoti më tha: kérko ose mos kérko... e unë po shfrytëzoj tē parën: kérko falje...! Ia fali xhenazën, e përcollci dhe u ngrit mbi varrin e tij. Por nuk shkoi shumë e u shpall ajeti: 84, sipas së cilët ndërpriten të gjitha lidhjet me munafikët.

Fjalja shtatëdhjetë, nuk është numër i kufizuar, por arabët kishin adet tē thonin pér diçka shumë i caktuar.

gjitha tē mirat, ata janë tē shpëtuarit.

89. Allahu u ka përgatitur atyre xhennete qē nē to rrjedhin lumenj, ku do tē qëndrojnë përgjithmonë. Ai është suksesi i madh*

90. Disa nga arabët beduinë që kerkuan falje, erdhën pér t'i luftë (tē mos shkonin nē luftë), e ata tē tjerët që kishin gënjer (me besim) Allahun dhe tē dërguarin e Tij ishin ndalë (pa leje). Ata qē prej tyre nuk besuan, do t'i godasë dënim i ashpër.

91. Nuk është ndonjë mëkat pér tē dobëtit, as pér tē sëmurët, e as pér ata qē nuk kanë me çka tē përgatiten, kur janë tē singertë ndaj Allahut dhe tē dërguarit tē Tij, pra pér tē mirët nuk ka rrugë qortimi. Allahu falë shumë, është mëshirues.

92. (nuk ka qortim) Dhe as pér ata qē kur erdhën te ti pér t'i bartur me kafshë, u the: ‘‘Nuk kam me çka i ju bartë. Ata u kthyen, e prej pikëllimit pse nuk kishin me çka te përgatiteshin nga sytë e tyre ridhmin lotë.

93. E keqja është pér ata qē duke qenë pasanikë kerkuan leje dhe u pajtuan tē mbeteshin me ata qē nuk vajtēn. Po, Allahu ka vulosur zemrat e tyre, ata nuk do tē gjejnë rrugë.

يَعْتَدِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ ثُلُّاً تَعْتَدِرُوا لَنْ
تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأَ اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيِّرِي
اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُمْ تَرَدُّوْتُ إِلَى عَنْلَوْ الغَيْبِ
وَالشَّهَدَةِ فِي شَكِّكُمْ بِمَا كَشَفَتُ لَعَنْكُمْ ۝ سَيَحْلِلُونَ
بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا أَنْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لَتَعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَغْرِصُوا
عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجُسُّ وَمَا وَهُمْ جَهَنَّمَ حَرَاءً إِيمَانًا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ۝ يَحْلِلُونَ لَكُمْ لِتَضَوَّعَنَّهُمْ فَإِنْ
تَرْضُوا عَنْهُمْ فَلَمَّا رَأَيْتُمُ الْعَوْرَقَ السَّفِينَ
الْأَغْرِيَابَ أَشَدَّ كُفْرًا وَقَاتَلَ أَجَدَّ رَأَيْتُمُ
مُحْدُودًا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ ۝ وَاللَّهُ عَلِيهِ حَكْمٌ ۝ وَمَنْ
الْأَغْرِيَابَ مَنْ يَتَجَدَّدُ مَا يُنْيِقُ مَعْرِمًا وَيَرِيَضُ كُلَّ دَوَابٍ
عَلَيْهِمْ دَابِرَةُ السُّوءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ۝ وَمَنْ
الْأَغْرِيَابَ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَآتَيْوْهُ الْأَخْرِيِّ وَيَسْتَخْدِمُ
مَا يُنْسَفُ فَرِيَتُ عِنْدَهُ اللَّهَ وَصَلَوَتُ الرَّسُولُ إِلَيْهِ فَرِيَهُ
لَهُمْ سَيِّدُ خَلْقِهِمُ اللَّهُ رَحْمَنٌ ۝ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

۲۰۲

94. Kur tē ktheheni te ata, ata do t'ju kérkojnë falje, thuanju: "Mos u arsyetoni, ne nuk ju besojmë, pér gjendjen e juaj na ka njoftuar Allahu. Veprën tuaj do ta shohë Allahu dhe i dërguari i Tij, e pastaj ju do tē ktheheni te Ai që i di tē fshehtat dhe tē dukshmet, e Ai do t'ju lajmërojë pér atë që keni vepruar.

95. Ata do t'ju betohen nē Allahun, kur tē ktheheni te ata, pér tē mos i qortuar, ju pra hiqnu tyre ata janë tē ndyrë, e vendi i tyre do tē jetë xhehenemi, shpërblim pér atë që fituan.

96. Ata ju betohen juve që tē jeni tē kënaqur ndaj tyre, e nëse ju shprehnë kënaqësi, Allahu nuk është i kënaqur me popullin e paturpshëm.

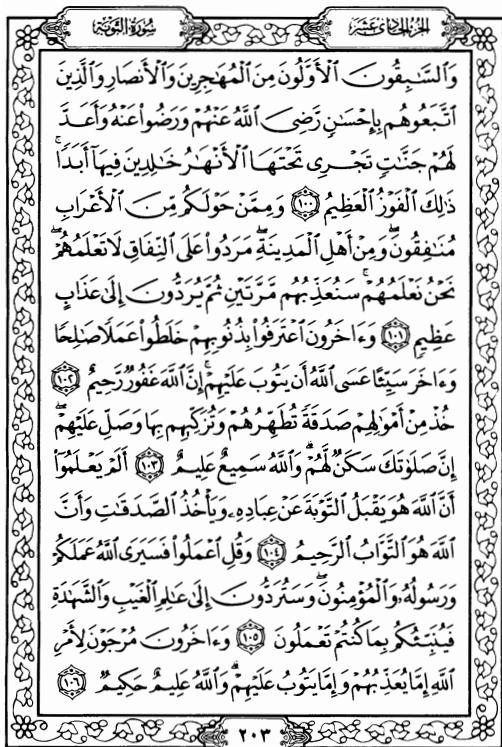
97. Arabët beduinë janë tē pajisur me mohim e hipokrizi më tē fortë, dhe janë më tē përshtatshëm pér tē mos i njohur dispozitat që ia zbriti tē dërguarit tē Tij Allahu. Allahu i di çështjet, Ai është i urtë.

Pasi munafikët nuk shkuan me Pejgamberin nē momentin më tē vështirë nē luftë, edhe tē tjerëve u thanë tē mos shkojnë, pastaj u tallën me besimtarët, Allahu tha: qeshni nē këtë dynja, por kjo është kohë e shkurtër, keni pér tē qarë nē Ahiret pa pushim.

Në Medinë kishin mbetur pa shkuar nē luftë edhe disa besimtarë, me arsy e dëshironi që pér atë që kishin bërë gjenjeshët, Allahu e urdhëroi Pejgamberin që tē mos i pranojë tē shkojnë me tē kurrë, edhe nëse kérkojnë. Dhe kështu, me munafikët e Medinës këputen tē gjitha marrëdhënet, madje edhe ato shpirtërore.

98. Ka disa beduinë që pér atë që e jep, e konsideron si tē dështuar dhe presin kthesa kundër jush. Kundër tyre e ardhmjë qoftë e keqe ! Allahu dëgjon, di.

99. Po, ka edhe disa nga beduinët që besojnë Allahun dhe botën tjetër dhe atë që e japin e konsiderojnë afrim te Allahu dhe bekim te i dërguari. Veni re, ato janë afrime te Allahu pér ata, e Allahu do t'i përfshijë nē mëshirën e Tij. Allahu falë dështë mëshirues.

٢٠٣

100. Allahu eshtë i kënaqur me të hershmit e parë prej muhxirëve (*migruesve*) dhe prej ensarëve (*vendasvendihmëtarë*) dhe prej atyre që i pasuan ata me punë të mira, e edhe ata janë të kënaqur ndaj Tij. Atyre u ka përgatitur xhennete, në të cilët rrjetin lumenj, ku do të jenë përjetë të pasosur. E ky eshtë fitim i madh.

* Në këto ajete flitet për hipokritët nga radhët e beduinëve që nuk patën shkuar në luftë, si fisi Esed e Gafanë, të cilët kërkuant falje. Disa të tjerë nuk kërkuant fare. Allahu nuk i merr në përgjegjësi ata që ishin të dobët fizikisht, të sëmurë, ata që nuk kishin me çka të përgatiteshin, e as ata që u ktheyen duke qarë, pse nuk patën me çka të udhëtonin. Këta ishin një shtatë ensarë. Ai do t'i marrë në përgjegjësi ata që patën mundësi e nuk shkuant. Ata kërkuant falje duke u betuar në Allahun dhe përpinqeshin t'i përfitonin myslimanët, por Allahu këshilloi myslimanët të hiqen prej tyre, sepse Ai nuk ishte i kënaqur me ta.

Arabët beduinë ishin edhe më mohues e më hipokritë, ngase jetonin në shkretëtirë dhe nuk dinin për norma morali, nuk dinin fare për shariatin islam, ndërsa atë që e jepnin si lëmoshë e trajtonin si gjobë, andaj mezi pritni ndonjë të keqe për myslimanët. Por kishte edhe asish që besonin drejt.

101. Edhe rreth jush ka beduinë që janë hipokritë, e edhe nga banorët e Medinës që janë përcaktuar për hipokrizi. Ti nuk i di ata, Ne i dimë, ata do t'i dënojmë dy herë, pastaj shtyhen në dënimin e madh.

102. Ka edhe të tjerë që i kanë pranuar mëkatet e veta: ata përzien vepra të mira, e edhe të tjera të këqija. Atyre do t'u falë Allahu, se Ai i falë atij që pendohet, e mëshiron atë që përmirësoshet.

103. Merr prej pasurisë së tyre (të atyre që pranuan gabimin) lëmoshë që t'i pastrosh me të dhe t'u shtosh (të mirat) dhe njëkohësisht lutu për ta, se lutja jote është qetësim për ta. Allahu dëgjon e sheh.

104. A nuk e ditën ata se Allahu është Ai që pranon pendimin e robëve të vet, pranon lëmoshat dhe se, vetëm Allahu është Ai që shumë pranon pendimin dhe është mëshirues.

105. Dhe thuaj: "Veproni, Allahu do ta shohë veprën tuaj, edhe i dërguari i Tij e besimtarët, e më vonë do të ktheheni te njohësi i të fshehtës dhe të dukshmes, e do t'ju njoftojë për atë që vepruat.

106. Ka edhe të tjerë që janë duke pritur urdhërin e Allahut, a do t'i dënojë apo do t'i falë pas pendimit. Allahu e di gjendjen e tyre dhe di ç'bën me ta.*

107. (nga hipokritët më të shëmtuarit janë) Edhe ata që ndërtuan xhami sherri, mosbesimi e përqarjeje mes besimtarëve dhe ftuan në pritje (solemne) atë që më parë kishte luftuar kundër Allahut dhe të dërguarit të Tij. Ata do të betohen: "Ne nuk kemi pasur tjetër qëllim, vetëm pér të mirë!" Po Allahu dëshmoi se ata vërtet janë rrenacakë.

108. Ti mos u fal aty kurrë! Një xhami e cila që prej ditës së parë është themeluar në respekt ndaj Allahut (pa hile), është më e drejtë të falesh në të, aty ka burra që dëshirojnë të pastrohen mirë, e Allahu i do të pastrit.

109. A është më i mirë ai që ndërtesen e vet e themeloi në devotshmëri dhe në kënaqësi të Allahut, apo ai që ndërtesen e vet e themeloi buzë bregut të shembur e bashkë me të bie në zjarrin e xhehenemit? Allahu nuk i udhëzon njerëzit zullumqarë.

110. Ndërtesa e atyre të cilën e ndërtuan ata (e që e shembi Pejgamberi) vazhdimisht do të jetë mlfët në zemrat e tyre, pos nëse pëlcasin zemrat e tyre. Allahu di, është i urtë.

111. Allahu bleu prej besimtarëve shpirrat dhe pasurinë e tyre me xhennet. Luftojnë në rrugën e Allahut, mbysin dhe mbyten. (Allahu dha) Premtim të cilin e

وَالَّذِينَ أَخْدُوا مسجِدًا ضَرَارًا وَكُفَّرُوا بِقَبَائِرَهُنَّ
الْمُؤْمِنُونَ وَإِنْصَادُ الْمَنَ حَارِبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلِ
وَلَيَحْلِفُنَّ إِنَّ أَرَادُوا إِلَيْهَا الْحُسْنَى وَاللَّهُ يَشَهِدُ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ
لَا نَقْدِرُ فِي أَبَدٍ لِالْمَسْجِدِ أَئِسَّنَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوْلَىٰ
وَوَمِنْ أَعْلَىٰ أَنْ تَعْقُمَ فِيهِ فِيهِ رَجَالٌ يُجْهَوْكُنَّ أَنْ يَنْظَهُرُوا
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿٤٦﴾ أَفَمَنْ أَسْسَنَ ثِينَتَهُ
عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرَضَوْنَ حِيرَامَ مِنْ أَسْسَنَ ثِينَتَهُ
عَلَى سَفَاجَرُوفْ هَارِفَهَارَيِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ أَظَلَلِيمِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَرَأُلُّ بَيْنَهُمُ اللَّهُ يَسْوَبِرُهُ
فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ
إِنَّ اللَّهَ أَشَدُّ رَحْمَةً مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسُهُمْ وَأَمْوَالُهُمْ
يَأْتِيَنَّهُمُ الْجَنَّةُ يَقْبَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتَلُونَ
وَيُقْتَلُونَ وَعَدَ اللَّهُ عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّرْوِيدَةِ وَالْأَنْجِيلِ
وَالْكُشْرَةِ إِنَّ وَمَنْ أَوْفَ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَأَنْتَشِرُوا
بِيَحْكُمُ الَّذِي يَأْيَمُ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٤٨﴾

٢٠٤

vërtetoi në Tevrat, Inxhil e Kur'an. E kush është më zbatues i sigurt i premtimit të vet se Allahu? Pra, gjëzonju tregtisë që e bëte me Të. Ky është suksesi i madh.

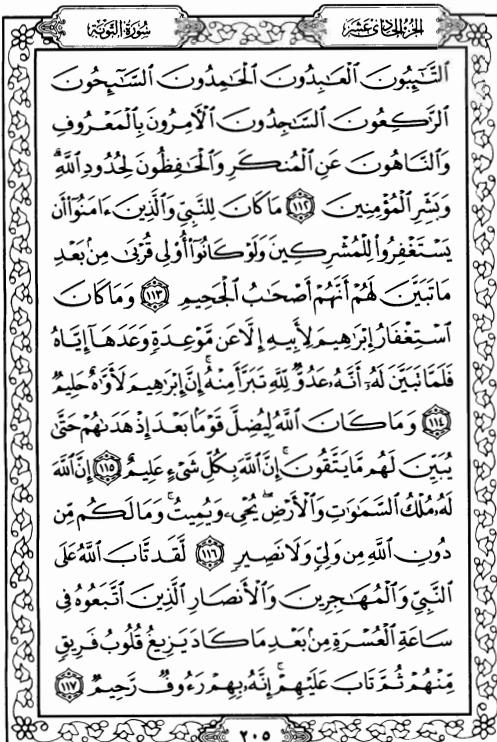
Meritën më të madhe e kanë ata më të hershmit, muhaxhirë e ensarë, por meqë thuhet se edhe ata që ndjekin traditat e tyre janë me ata me të cilët Allahu është i kënaqur, është shpresë se kjo dispozitë do të vlefjë pér të gjithë myslimanët e mirë, deri në kijamet.

Edhe në Medinë, e edhe përreth saj kishte hipokritë të fshehtë pér të cilët Zoti e njofonte Muhammedin. Thuhet se Pejgamberi i kishte treguar një shokut të vet, Huzejfe bin Jumanit, emrat e disa hipokritëve të fshehur dhe i kishte thënë që të mos i tregonte askujt. Huzejfeja konsiderohej shoku i sekreteve të Pejgamberit, andaj Ymeri i Hatabit nuk shkonte t'i falë askujt xhenazën, pok nuk e shihej aty Huzejfen.

Hipokritët e tillë, Zoti tha se do t'i dënojë dy herë; herën e parë ose do t'i mbyste ose do t'i conte në robërim, e herën tjetër në çastin e vdekjes dhe në varr.

Një grup ishte që nuk kishte vajtur në luftë, jo pse ishin hipokritë, por nga përtacia, e Pejgamberi porositet të pranojë nga ata lëmoshë dhe të lutet pér ta në mënyrë që ta ndiejnë veten myslimanë të mirë.

Sikundër po shihet, hipokritët ishin tre llojesh: të vendosur në hipokrizi, të penduar që kërkonin falje dhe të tillë që çështja e tyre priste urdhërin e Zotit. Ata ishin tre shokë të Pejgamberit që kishin marrë pjesë në luftën e Bedrit, por në rastin e Tebukut ngelën në shtëpi dhe nuk u ngutën të kërkonin falje e as të shprehnin pendimin. Ata mbetën pesëdhjetë ditë të izoluar prej myslimanëve derisa erdhi shpallja nga Zoti kur ua pranoi pendimin.

200

112. (Të xhennetit janë) Edhe ata që pendohen, ata që sinqerisht adhurojnë, ata që falenderojnë, ata që agjerojnë, ata që bëjnë ruku, që bëjnë sexhde, që urdhërojnë pér të mira e ndalojnë nga të këqiat, edhe ata që përm bushin dispozitat e Allahut. Pra, përgëzoj besimtarët.

* Xhami e sherrit ose “Mesxidu dirar”, si eshtë quajtur në Kur'an, ishte një faltore të cilën e kishin ndërtuar hipokritët me iniciativën e njëfarë Ebu Amirit të cilin edhe e ftuan në atë solemnitet. Pas disfatës së idhujtarëve Hevazin në luftën e Hunejnit, Ebu Amiri si prift i krishter ikën dhe shkon në Sham. Ai ishte betuar se do të luftonte kundër Muhammedit, dhe prej atje i porosit hipokritët të përgatisin armë e fuqi dhe të ndërtojnë një faltore si vend tubimi, ndërsa ai do të shkonte të sunduesi bizantin, prej nga do ta sjellë një ushtri pë ta ndjekur Muhammedin dhe shokët e tij nga Medina. Hipokritët ndërtuan xhaminë dhe shkuan e i thanë Pejgamberit: e ndërtuan pér të dobëtit, pér të sémurët, pér ndonjë natë të vështirë me shi, e kemi dëshirë të vijshë ti, të falesh në të dhe të na e bekosh. Pejgamberi u vesh, u përgatit të shkojë, kur ja, arriti Xhibrili me këtë ajet. Kur e kuptoi Pejgamberi qëllimin e tyre, urdhëroi disa sahabë, të cilët vajten dhe e dogjën, e rrënuan, shpartalluan të tubuarit dhe atë vend e caktuan vend hedhurinash.

Shembulli i xhamisë-ngehrinës në themele të shëndosha dhe i asaj në themele buzë shembjes, figuron (përfaqëson, shembllen) besimtarin e sinqertë në besimin e tij si dhe hipokritin.

113. Nuk është e drejtë pér Pejgamberin e as pér besimtarët të kërkojnë falje pér idhujtarët, edhe nëse janë të afërt të tyre, pasi që ta kenë të qartë se me të vërtetë ata (idhujtarët) janë banues të xhehenemit.

114. Edhe lutja e Ibrahimit pér babain e vet nuk ishte tjetër, pos pér shkak të një premtimi që ia pat premtuar atij, e kur iu bë e qartë se ai është armik i Allahut, u largua prej tij. S'ka dyshim, Ibrahim ishte shumë i ndleshëm dhe i butë.

115. Allahu nuk e humb një popull pasi që ta ketë udhëzuar atë, para se t'ju sqarojë atyre se prej çka duhet ruajtur. Allahu është i gjithdijshëm pér se cilin send.*

116. S'ka dyshim se sundimi i qiejve e i tokës është i Allahut, Ai jep jetë edhe vdekje, e ju, përvëç Allahut, nuk keni përkrahës as ndiljmës tjetër.

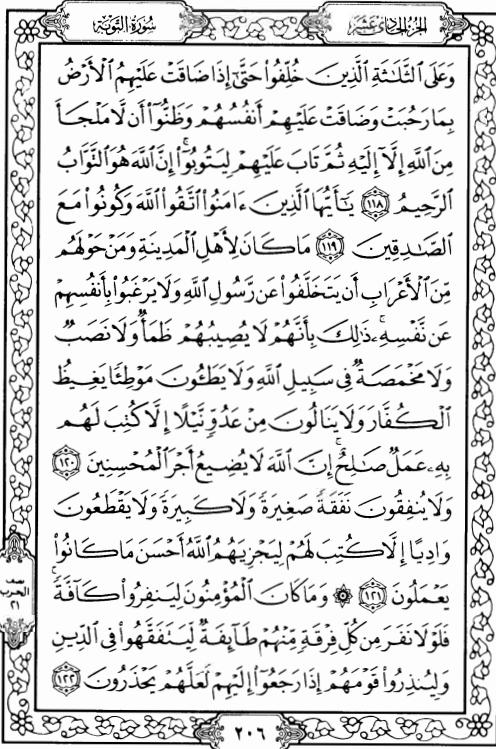
117. Allahu ia fali Pejgamberit, edhe muhxaxirëve edhe ensarëve, të cilët në çastin e vështirë shkuan pas tij, kur (nga vështirësitë) zemrat e një grapi nga ata, gati u lëkundën, por Ai ua fali (i stabilizoi zemrat e) atyre. Vërtet Ai është i butë, i mëshirshëm ndaj tyre.

118. (Ai u fali) Edhe atyre tē treve, tē cilëve iu pat shtyrë aq (*pranimi i pendimit*) sa që toka u bë e ngushtë pér ta, përkundër gjerësisë së saj, kur u ngushtuan edhe shpirrat e tyre sa që u bindën se nuk ka strehim prej Allahut (*tjetërku*) pos te Ai. Prandaj edhe atyre ua fali Ai, në mënyrë që tē pendohen. Allahu pranon pendimin se është mëshirues.

119. O ju që besuat! ta keni në kujdes Allahun dhe tē jeni me ata tē drejtit.

120. Nuk ishte me vend pér banorët e Medinës e as pér ata që ishin rreth tyre nga beduinët, tē ngelin (*pa shkuar*) pas tē dërguarit tē Allahut e as tē kursejnë veten e tyre ndaj vetes së tij (*Pejgamberit*). Nuk ishte me vend ngase, ata nuk i godet as etja, as lodhja, as uria kur janë në rrugën e Allahut, dhe nuk shkelin ndonjë vend që i hidhëron mosbesimtarët, dhe nuk arrijnë kundër armikut çkado qoftë (*mbytje, robërim tē tyre ose ngadhënjim mbi ta*), vetëm se tē gjitha ato do t'u evidentohet atyre si vepër e mirë (*shpërblyese*). Allahu nuk ua humb shpërblimin veprimmirëve.

121. Dhe nuk japid kontribut, tē vogël

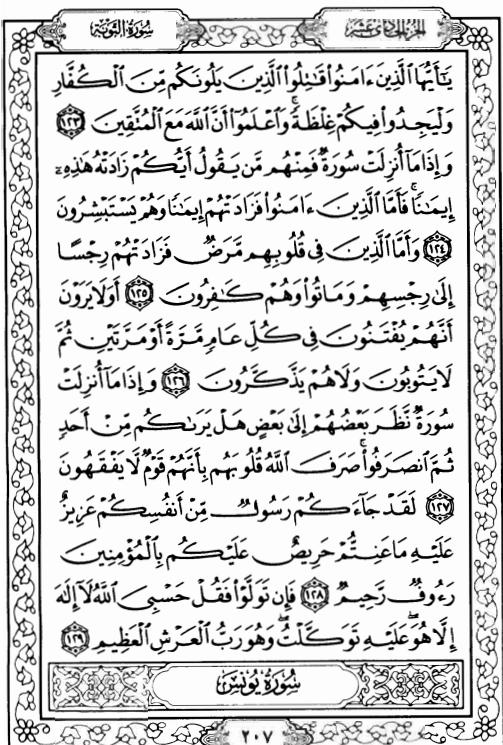
٢٠٦

ose tē madh, nuk kapërcejnë ndonjë luginë, e që tē mos u shënohet (*pér shpërblim*) atyre, pér t'i shpërblyer Allahu më së miri atë që vepruan.

122. Nuk është e nevojshme tē dalin nē luftë tē gjithë besimtarët. E përsë nga çdo grumbull i tyre tē mos shkojë një grup pér t'u aftësuar nē diturinë fetare, pér ta mësuar popullin e vet kur tē kthehet te ata, nē mënyrë që ata ta kuptojnë (e tē ruhen).

Njeriu e blen një send kur ka nevojë pér tē, Zoti s'ka nevojë pér asgjë, sepse gjithçka është e Tij, pra nuk ka prej kujt tē blejë. Fjala është se Zoti u premtoi xhennetin atyre që e japid jetën e pasurinë pér hir tē lartësimt tē fjalës së Zotit, e besimtarët bënë bujari me jetën dhe pasurinë e tyre, kjo duket si një lloj këmbimi, andaj edhe u quajt blerje e tregti.

Ka ndodhur që disa besimtarë tē janë lutur pér tē afërmit e vet që t'i falë Zoti; kështu, edhe Pejgamberi është lutur pér aixhën e vet Ebu Talibin, është lutur edhe Ibrahimë pér babain e vet; mirëpo, me këtë ajet kuptohet se janë lutur pa e ditur tē vërtetën, sepse kur e kanë kuptuar, nuk janë lutur më as Ibrahimë, e as Muhammedi, por as myslimanët pér tē afërmit e tyre që vdiqën si idhujtarë ose si hipokritë.

٢٠٧

123. O ju që besuat! Luftoni jobesimtarët që i keni afër jush, e le ta ndiejnë prej jush grushtin e fortë kundër tyre. E dine se Allahu është me të devotshmit.

* Allahu i fali Pejgamberit atë që patë lejuar disa hipokritë të mos shkonin në Tebuk. Ua fali edhe besimtarëve që u vonuan ose nuk vajtin e pastaj u penduan. Ua fali edhe atyre të treve, puna e të cilëve zgjati aq shumë sa që dëshiruan të hynin në dhë pér së gjall, pse pasi që urdhëroi Pejgamberi bojkotimin e tyre, nuk ua përcilte kush as përshtetjet, nuk fliste askush me ta, edhe gratë e fëmijët e tyre u izoluan nga ata. Ata ishin: Kabi, Helali dhe Mirare.

Rrugëtimi pér në Tebuk ka qen shumë vështirë, mirépo, përderisa ato vështirësi i përballoi vetë Pejgamberi, do të duhej që myslimanët të mos ngelnin prapa tij, madje do të duhej ta dinin se çdo vështirësi, çdo hap i kaluar në atë rrugë të Zotit do të ngriste autoritetin e myslimanëve, do të brengoste shpirrat e kundërshtarëve, dhe në fund, do të shpërblehej nga i madhi Zot me shpëblimin më të mirë.

Ashtu siç është e nevojshme lufta kundër armikut, ashtu është i nevojshëm edhe angazhimi pér të mësuar dhe fituar njohuri të plota në çështjen e fësë. Prandaj, kujdesi ndaj atyre që janë përcaktuar pér përgatitje profesionale, duhet të jetë gjithnjë prezant ndërsa myslimanët.

Munafikët ia kishin frikë gjithnjë shpalljeve të ajeteve a kaptinave të Kur'anit, ngase ato zbulonin tradhtinë e tyre të fshehtë, andaj me qëllime tendencioze u bënë pyjetë myslimanëve pér shtimin e besimit të tyre me vazhdimin e zbritjeve. Ndonjëherë, përviheshin dhe iknjn që të mos dëgjinjan rrëfimet e Kur'anit pér marrëzitë e tyre.

* * Pejgamberi ynë është shumë i dhimbshëm pér ymetin e vet. Atë e mundon çdo pakënaqësi që e godet ymetin, është i pangopur me dashuri ndaj besimit të ymetit, është i dhimbshëm e mëshirës.

Edhepse ishte i pajisur me virthye më të larta, munafikët nuk pranuan singjerisht udhëzimet e tij, por ai që ka besën në Allahun, nuk mbetet keq pér askë tjetër.

Me ndihmën e Zotit, përfundoi përkthimi i kësaj kaptine. Zoti qoftë falenderuar!

124. E kur zurret ndonjë kaptinë, ka prej tyre që thonë: "Cilit prej jush ia shtoi kjo besimin?" Sa u përket atyre që besuan, atyre u shtohet besimi dhe gjëzohen pér të.

125. E sa u përket atyre që kanë sëmundje në zemrat e tyre, ajo (zbritja e kaptinës) ndytësë së tyre u shton ndytësi dhe ata vdesin si jobesimtarë.

126. A nuk e shohin ata se pér çdo vit sprovojen një herë ose dy herë, e përsëri nuk pendohen e as nuk marrin mësim.

127. E kur u zurret ndonjë kaptinë (që turpësinë e tyre) ata shkojnë njëri-tjetrin (e thonë mes vete): a ju pa ndokush ju, e pastaj largohen. Allahu prapësoi zemrat e tyre ngase ishin popull që nuk kuptonte.*

128. Juve ju erdhi i dërguar nga Iloji juaj, atij i vie rëndë pér vuajtjet tuaja, sepse është lakmues i rrugës së drejtë pér ju, është i ndijshëm dhe i mëshirshëm pér besimtarët.

129. Po nëse ata refuzojnë (atë që ua sjell), atëherë thuaj: "Allahu është pér mua mjaft, s'ka të adhuruar pos Tij, vetëm te Ai jam mbështetur, e Ai është Zot i Arshit të madh!"**